

MEME KANSERİ TERİMLERİ*

TERİM KURULU:

Başkan: Ragıp Kayar¹

Üyeler: Şükrü Boylu², Işıl Bilgen³, Deniz Yalman⁴, Muhan Erkuş⁵, Ulus Ali Şanlı⁴, Serhat Gür⁷, Hidayet Çatal¹

Raportör: Ragıp Kayar¹

Dergi için düzenleyen: Ayfer Haydaroglu⁴

¹Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1.Cerrahi, İzmir

²Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı, Aydın

³Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı, İzmir

⁴Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilim Dalı, İzmir

⁵Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı

⁶İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. Cerrahi Kliniği, İzmir

*15-19 Kasım 2006, I. Ulusal Meme Kanseri Konsensus Toplantısı, Meme Kanseri Terminolojisi Üzerine Yapılan Tartışmaların ve Konsensus Kurulu Oylamalarının Raporudur.

Türkçe Tıp dilimiz, güzel Türkçemiz gibi yabancı terimlerin yoğun baskısı altında olup bu baskı her geçen gün ciddi bir şekilde artmaktadır. Bir yandan bu baskı, öte yandan ana dilimizi sevmemiz ve doğru kullanmamızı sağlayacak dil bilincinden yoksun bir temel eğitimden geçmiş olmamız bugünkü dil sorunlarımızın bu hale gelmesine yol açan en büyük iki etken olmuştur.

Meme kanseri üzerine ülke genelinde ulusal nitelikte ilk kez yapılan bir uzlaşma toplantısında, tıp dilimizdeki standartlaşmayı sağlama gereksinimi duyulması yine ülke genelinde bir ilktir ve devrim niteliğinde önemli bir olaydır.

Bilimde standartlaşma amacıyla yapılan I. Ulusal Meme Kanseri Konsensus Toplantısı'nda öncelikle dil birliği sağlama gerekliliği ön plana çıkmış, bu amaçla, uzlaşma için oluşturulan çalışma gruplarının başında Terim grubu yer almıştır.

Terim kurulu 2 yıla yakın bir süre içinde çeşitli toplantılarda bir araya gelerek önce günlük pratikte en sık kullanılan terimleri belirlemekle işe başlamış, daha sonra bu terimlere karşılık gelecek en uygun Türkçe karşılıklar araştırılmış ve kurul toplantılarında tartışılmıştır.

Sonuçta meme hastalıkları alanında günlük yazı ve konuşma dilimizde en sık kullanılan yabancı terimlerin Türkçe karşılıklarını içeren "**Meme Bilimi Terimleri**" hazırlanmıştır.

Meme Bilimi Terimleri'nde 1268 terim yer almaktadır. Bunların %93'ü köken olarak İngilizce terimlerdir. Bunların 785'ine Türkçe

karşılık bulunabilmiştir. Meme Bilimi Terimleri 500 adet basılmış ve katılımcılara ücretsiz dağıtılmıştır.

Terim kurulunun hazırladığı sorular ve Uzlaşma kurulunca verilen yanıtlar, oylama sonuçları ve değerlendirmeler aşağıda verilmiştir:

Terim kurulu konsensus sonuçları

1- Sonraki Uzlaşma Toplantılarında hangi ismi kullanılmalı?

"Konsensus" yerine "uzlaşma" kelimesi %74 kurul üyesi benimsemiştir. Kurulu oluşturan eğitimcilerin %56'sı "Meme Kanseri Uzlaşma Toplantısı" ve %18'i "Meme Kanseri Uzlaşma Çalıştayı" olarak değiştirilmesini önerirken %26'sı "konsensus" kelimesinde ısrarlı olmuştur.

2- Günümüz Türkçe Tıp Dilinde sorun var mı?

Bu soruya %92 evet yanıtı vermiştir. Bu yanıt tıp dilimizde şöyle veya böyle bir sıkıntı yaşanmakta olduğunu ve bu sıkıntının geniş bir tabana yayıldığı konusunda fikir birliği olduğunu ortaya koymaktadır.

3- Tıp kitapları ve dergilerindeki Türkçe yeterli mi?

Bu soruya yanıt verenlerin %69'u tıp kitapları ve dergilerdeki Türkçe'yi yetersiz bulmuştur.

4- Sözel sunumlarındaki tıp dilini nasıl değerlendirirsiniz?

Sorusuna "Evet" veya "Hayır" şeklinde sorumlu diyenler %88'dir. Bu veri de günlük konuşulan tıp dilimizdeki sorunların boyutunu yansıtmakta, bu konuda fikir birliği olduğunu göstermektedir.

5- Yabancı terim orijinal mi kalmalı, Türkçe karşılığı mı kullanılmalı?

Sorusuna ise %62 eğitici Türkçe karşılığı kullanılmalı şeklinde yanıt vermiştir.

6- Yabancı kısaltmalar orijinal dildeki gibi mi Türkçe okunuşlarına göre mi okunmalı?

Sorusuna yanıt verenlerin %80 ni Türkçe okunuşun tercih edilmesi gerektiğini bildirmiştir. Yabancı kısaltmalarda ise Türkçe okunuş veya Türk abecesini (alfabe) kullanmanın daha doğru olacağını konusunda çoğunlukla uzlaşa sağlanmıştır. Bu da yabancı terimlerin orijinal halde bırakılmasını savunanlara(%20) iyi bir yanıt olarak kabul edilmelidir.

Sonuç

“Konsensus” yerine “Uzlaşa” kelimesinin tercih edilmesi %74 oranda savunulmuştur.

Halen kullanmakta olduğumuz yazılı ve sözlü Türkçe tıp dilimizin ciddi sorunları olduğu kabul edilmiştir.

Yabancı tıp terimlerinin orijinal kalması yerine Türkçe veya Türkçeleşmiş karşılıklarının kullanılması yeğlenirken yabancı kısaltmalarda ise yabancı abece yerine Türk abecesi veya Türkçe okunuş tercih edilmesi benimsenmiştir.